

Elke dag anders – tijdloos boeiend

Boven: 'Tijdloos modern', privétuin in Nederland (ontwerp: Jaap Poortvliet).
Links: Historisch ontwerpprincipe: doorzicht naar het landschap.

Links onder: Tuin en landschap, tijdloze eenheid in de heuvels van Toscane (privétuin, Italië).
Onder: Kasteeltuin en eeuwenoud landschap, tijdloos contrast (Castello di Brolio, Italië).

Tuiniers weten het maar al te goed, een tuin is telkens anders. Je kunt nog zo goed sturen, die mooie combinatie van vorig jaar ziet er nooit meer hetzelfde uit. Tijd en tuin is dromen in toekomstbeelden.

Tekst en fotografie - Julia Voskuil

Wie zich bezighoudt met het ontwerpen en/of de aanleg van tuinen en parken, werkt met toekomstbeelden. Ervaren professionals staat een eindbeeld voor ogen, althans in grote lijnen. Zó zal hun creatie er na vijf of tien of ... jaar uitzien. Bij benadering, want de natuur laat zich niet vastleggen. Daarom is een goede lijnvoering zo belangrijk. Daarmee wordt het gedroomde beeld richting gegeven.

Feitelijk hebben tuinen en parken nooit een eindbeeld en is elke foto een momentopname. Planten zijn zoals alle levende wezens voortdurend in ontwikkeling. Tot de dood er op volgt. Om het menselijk ongeduld niet al te zeer op de proef te stellen, heeft de tuinwereld allerlei manieren bedacht om de tijd in te halen. Sfeerbeelden en groot plantmateriaal brengen de toekomst dichterbij.

De tijd verbeeld

Een ontwerper van buitenruimten begint met goed te kijken. Daarna wordt het creatieve proces vaak aan de gang gebracht door ideeën te schetsen op papier. Vanuit diverse schetsmodellen groeit het ontwerp, al dan niet met behulp van computertechnieken in een latere fase. Tegen de tijd dat het proces in het eindstadium komt, worden er als referentie sfeerbeelden bij gezocht. Die zijn ontleend aan bestaande situaties. Ook 3D-animaties en/of maquettes helpen de opdrachtgever inzicht te geven in het beoogde effect. Deze hulpmiddelen zijn een projectie van het eindbeeld in het hoofd van een ervaren en vakkundig ontwerper. Hij of zij houdt daarbij rekening met groeiomstandigheden zoals grondsoort, ligging van het perceel, wind en dergelijke en kiest daarop de beplanting. Een gekwalificeerde tuinontwerper of tuinarchitect moet dan ook naast creativiteit over veel kennis en ervaring beschikken en de presentatie goed kunnen onderbouwen en toelichten, financieel en inhoudelijk.

De tijd ingehaald

In de uitvoeringsfase zijn ook mogelijkheden om de tijd in te halen. Het planten en verplanten van vrijwel volwassen bomen bijvoorbeeld. Dat lijkt heel modern, maar het werd ook in vorige eeuwen al toegepast, mits de geldmiddelen dat toelieten. Het is toch ondenkbaar dat de Zonnekoning in Versailles tussen jonge aanplant flaneerde? Volwassen plantmateriaal werd toen uit bossen gehaald, waaraan onvoorstelbaar veel mankracht en inventiviteit te pas moeten zijn gekomen.

Bij tuinprogramma's op populaire tv-zenders wordt de toekomst in zó hoge mate gemanipuleerd, dat kijkers het als een act beschouwen. In een vol gestampte tuin kan immers niets meer groeien. Bovendien zijn veel en grote planten kostbaar, maar bij gesponsorde uitzendingen speelt dat geen rol. Tuinen als een grote bloempot. In elk geval willen we niets meer weten van 'boompje groot, plantertje dood'. We kopen bomen die direct schaduw geven en aardbeiplanten met rijpe vruchten.

Uitgegroeide haag leeft voort als curieuze loofgang (De Manteling, Zeeland).

De tijd als verrassingselement

Als tuinier moet je bereid zijn met verrassingen om te gaan. Mag die vlinderstruik uit een zaadje op die zelfgekozen plek uitgroeien? Zevenblad, storend onkruid of genieten van de schermbloemen? Inspelen op verrassingen kan ook met veranderingen. Maak van een lekkende vijver een moerasje! Zeker zo boeiend, want de kans is groot dat tal van inheemse planten zich spontaan vestigen. Een moestuin met strak gesnoeide haagjes mag een siertuin worden met manshoge artisjokken en bruinbladig purperklokje: oogsten wordt kijken. Dat is genieten op een andere manier. Op een buitenplaats kan de jarenlang verwaarloosde en uitgegroeide haag voortleven als loofgang met curieus gevormde stammen. Spelen met mogelijkheden die de natuur ons biedt. Maar wat is dan een 'tijdloze' tuin? Het beeld dat daarbij wordt opgeroepen is een buitenruimte zonder fratsen en trendy opleukertjes. Rustgevend door een evenwichtige maatvoering en overwegend groene inrichting. Ruimte, gecreëerd met bomen, gras en water. Slechts hier en daar een verrassend element. De natuur gevangen in een persoonlijk paradijs. Elke dag een beetje anders. Tijdloos boeiend.